

ประเภทของ ศิลปกรรมไทย

มรดกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญา
เพื่อการท่องเที่ยว

จัดทำโดย นางสาวฐปณี น้อยนาเวศ
สาขาวิชาการท่องเที่ยว วิทยาลัยการอาชีพหลังสวน

ภาพรวมศิลปกรรมไทย: กระจกสะท้อนวิถีชีวิต

- สะท้อนตัวตน: มรดกทางวัฒนธรรมที่แสดงถึงวิถีชีวิต ความเชื่อ และภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไทย

- รักฐานความศรัทธา: ได้รับอิทธิพลอย่างมากจากพระพุทธศาสนา

- วิวัฒนาการ: ปัจจุบันมีการผสมผสานระหว่างศิลปะดั้งเดิมและศิลปะร่วมสมัยอย่างลงตัว

รากฐานแห่งความงาม: ‘ช่างสิบหมู่’

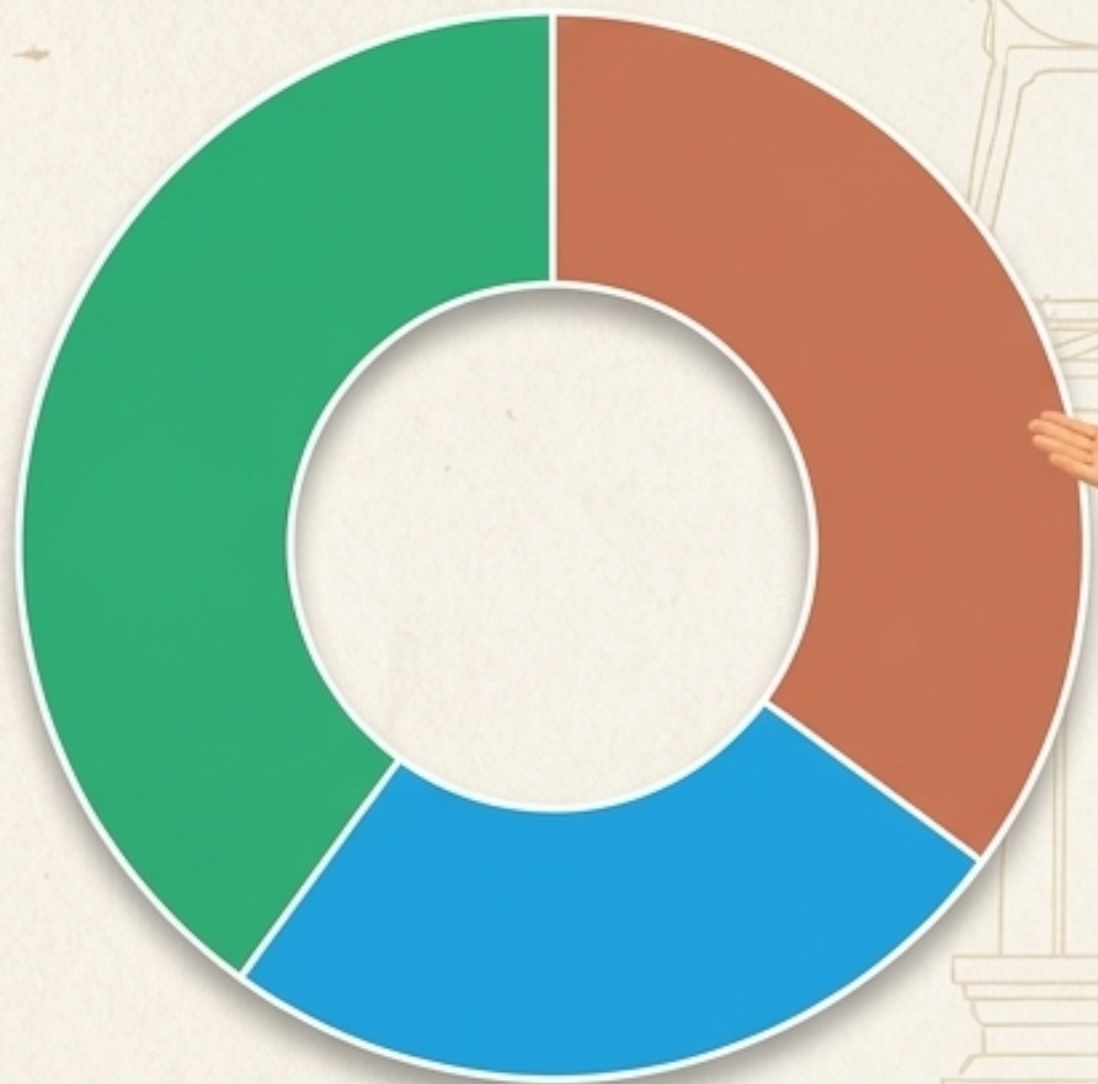

เกร็ดความรู้

คำว่า ‘ช่างสิบหมู่’ ไม่ได้หมายความว่า
ว่ามีช่างแค่ 10 ประเภท! แท้จริงแล้ว
คำว่า ‘สิบ’ ในที่นี้ แผลงมาจากคำว่า
‘สิปปะ’ (Sippa) ในภาษาบาลี ซึ่ง
แปลว่า ‘ศิลปะ’ ดังนั้นจึงหมายถึง
ถึงกลุ่มช่างศิลปปะแขนงต่างๆ
ของไทยแต่โบราณ

3 สาขาหลักของศิลปกรรมไทย

สัดส่วนความสนใจในศิลปกรรมประเภทต่างๆ

■ ทัศนศิลป์ ■ ศิลปะการแสดง ■ ประยุกต์ศิลป์

1. ทัศนศิลป์ (Visual Arts)
- ศิลปะที่รับรู้ได้ด้วยสายตา

2. ศิลปะการแสดง (Performing Arts)
- ศิลปะแห่งกาลเวลาและเสียง

3. ประยุกต์ศิลป์ (Applied Arts)
- ศิลปะเพื่อประโยชน์ใช้สอย

ทัศนศิลป์ (Visual Arts): สุนทรียภาพแห่งการมองเห็น

ศิลปะที่รับรู้ได้ด้วยสายตา ผ่านการสร้างสรรครูป
รูปทรง สี แสง และเงา

มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวสูง
มักปรากฏและค้นพบได้ตาม วัดวาอาราม
และ พระราชวัง

จิตรกรรม (Painting)

ภาพจิตรกรรมฝาผนังแบบไทยประเพณี
มักเขียนเรื่องพุทธประวัติ หรือชาดก
(ไม่มีแสงเงาตามธรรมชาติแบบ 2 มิติ)

ประติมากรรม (Sculpture)

การปั้น การหล่อ การแกะสลัก
ผลงานที่โดดเด่นที่สุดคือ
พระพุทธรูปในยุคสมัยต่างๆ

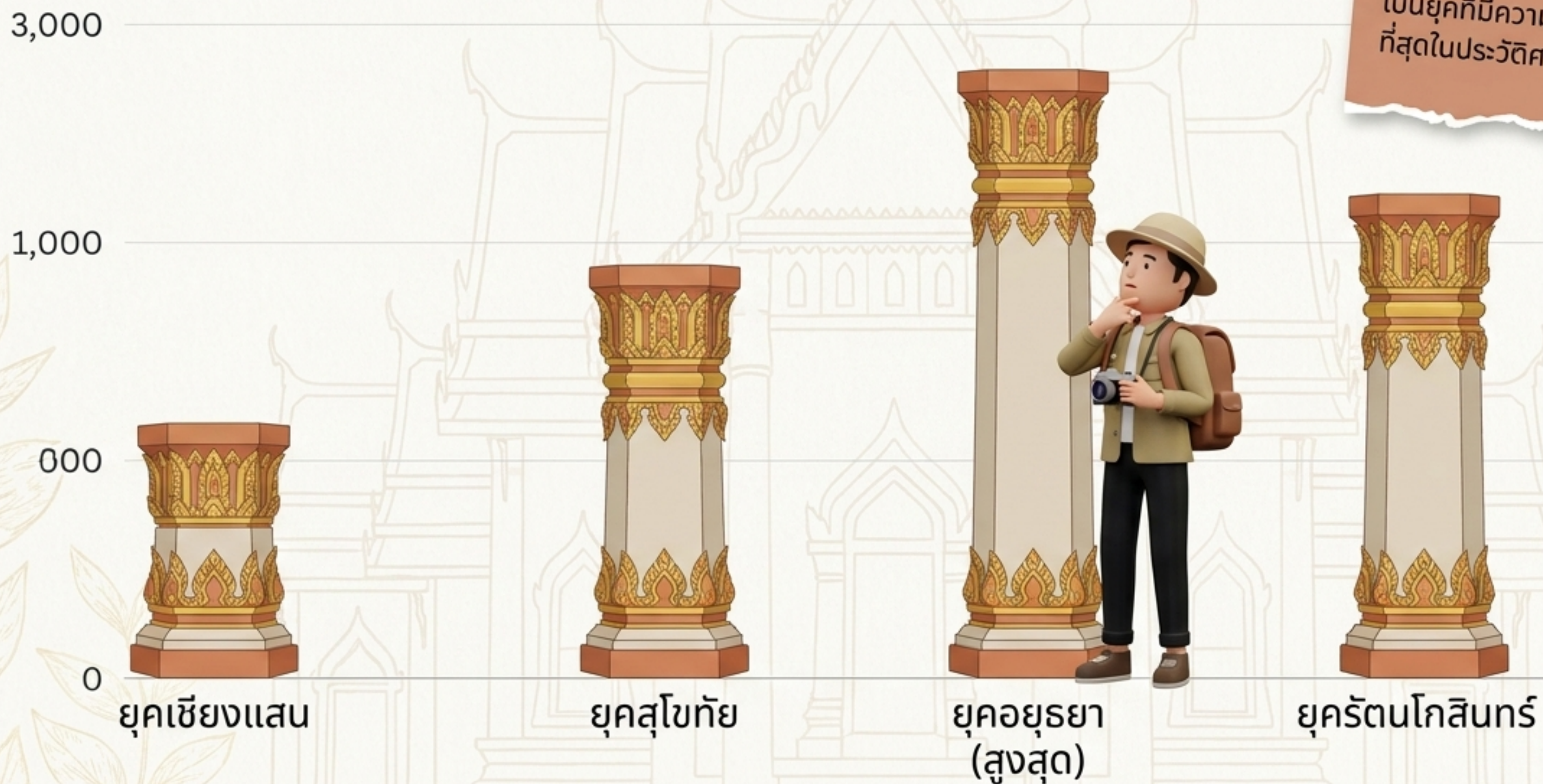

สถาปัตยกรรม (Architecture)

ศิลปะการก่อสร้างที่งดงาม
เช่น โบสถ์ วิหาร เจดีย์
รวมถึงเรือนไทยแบบต่างๆ

ปริมาณแหล่งมรดกทางทัศนศิลป์ที่ขึ้นทะเบียน

เกร็ดความรู้:
ความงามระดับโลก |
พระพุทธรูปสมัยสุโขทัย ได้รับการ
ยกย่องจากนักประวัติศาสตร์ศิลปะว่า
เป็นยุคที่มีความงดงามและอ่อนช้อย
ที่สุดในประวัติศาสตร์

ศิลปะการแสดง (Performing Arts): สุนทรียภาพแห่งกาลเวลา

โสตทัศนศิลป์ที่ต้องใช้การเคลื่อนไหวร่างกาย
เสียงร้อง และเสียงดนตรีประกอบ
เป็นศิลปะที่เกิดขึ้นและจบลงตามกาลเวลา (Time Arts)

สืบทอดมาแต่โบราณ
มักใช้ในงานพิธีการ งานรื่นเริง
และการบวงสรวงสิ่งศักดิ์สิทธิ์

โขน (Khon)

นาฏศิลป์ชั้นสูง
ผู้แสดงสวมหัวโขน
แสดงเรื่องราวเกียรติ
เป็นหลัก

ละคร (Drama)

มีทั้งละครร่ำ (เช่น
ละครชาตรี ละครนอก
ละครใน) และละครร้อง
มีการขับร้องและเจรจา

ดนตรีไทย (Music)

แบ่งเป็น ดัด สี ตี เป่า
วงดนตรีหลักๆ เช่น
วงปี่พาทย์ วงเครื่องสาย
วงมโหรี

เกร็ดความรู้:
ทำจับเป็นทำพื้นฐานสำคัญ
ในนาฏศิลป์ไทย แสดงถึง
ความอ่อนช้อยงดงาม

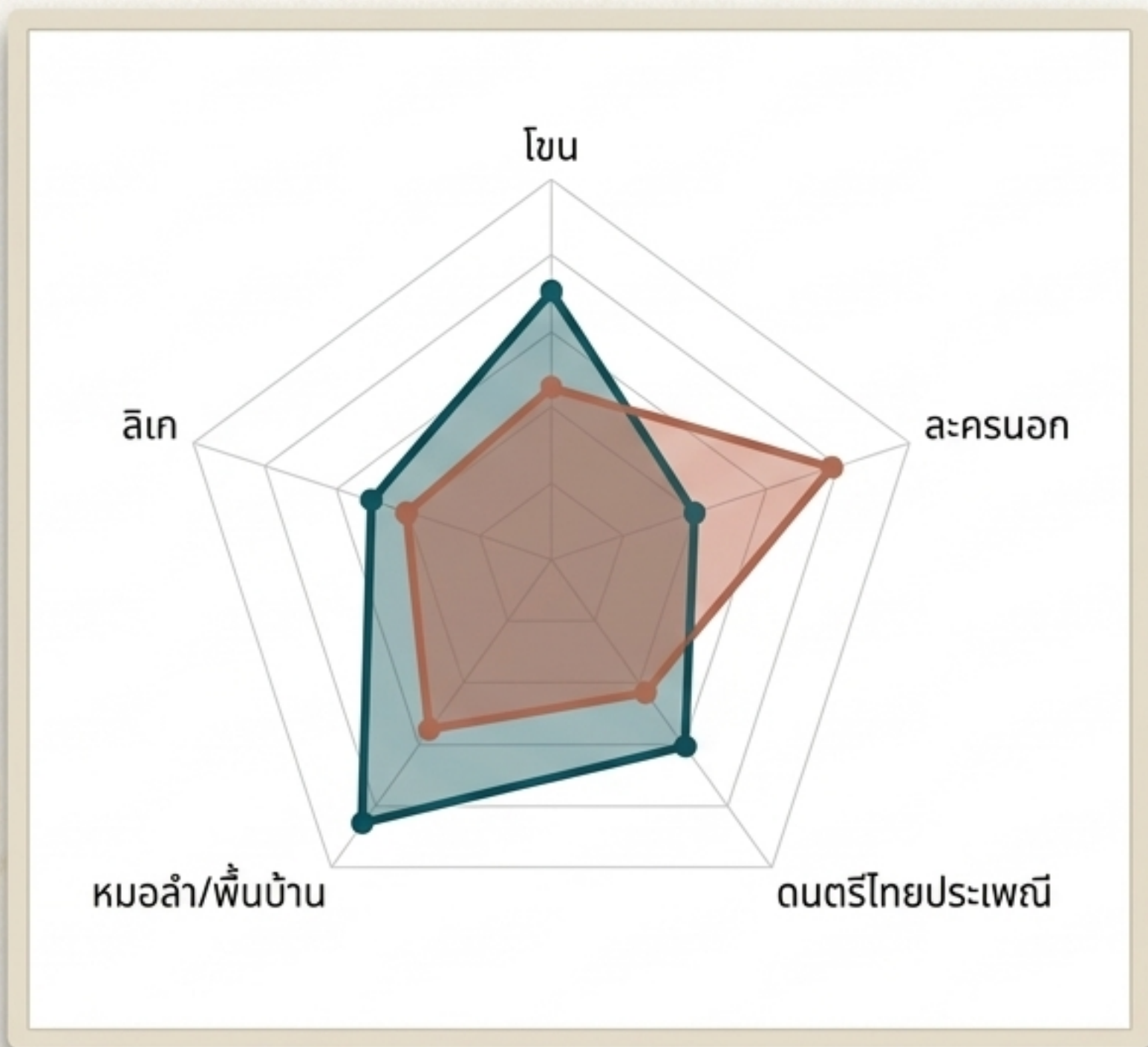
ความภาคภูมิใจระดับโลก: ความภาคภูมิใจระดับโลก: การแสดงโขน

มรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

การแสดงโขน (Khon) ได้รับการขึ้นทะเบียนจาก UNESCO ให้เป็นมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ ในปี พ.ศ. 2561 ถือเป็นแม่เหล็กสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากทั่วโลก

ดัชนีความสนใจในศิลปะการแสดงแบ่งตามช่วงวัย

ข้อมูลความนิยมเปรียบเทียบระหว่าง
กลุ่มเยาวชน และ ผู้สูงอายุ
เพื่อการออกแบบโปรแกรมการท่องเที่ยว
ที่เกี่ยวข้องเหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย
(Targeted Tourism)

ประยุกต์ศิลป์ (Applied Arts): ความงามที่จับต้องและใช้งานได้

ศิลปะที่สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยในชีวิตประจำวันเป็นหลัก
แต่มีการใส่ความสุนทรีย์และความงามลงไปในงาน

สะท้อนถึงทรัพยากรท้องถิ่นและความประณีตของช่างไทย
เป็นสินค้าที่มีมูลค่าสูงในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

หัตถกรรมสิ่งทอ (Textiles)

ผ้าไหม ผ้าฝ้าย ผ้ามัดหมี่ ผ้าจก
แต่ละภูมิภาคมีลวดลายเฉพาะตัว
ที่เล่าเรื่องราวของชุมชน

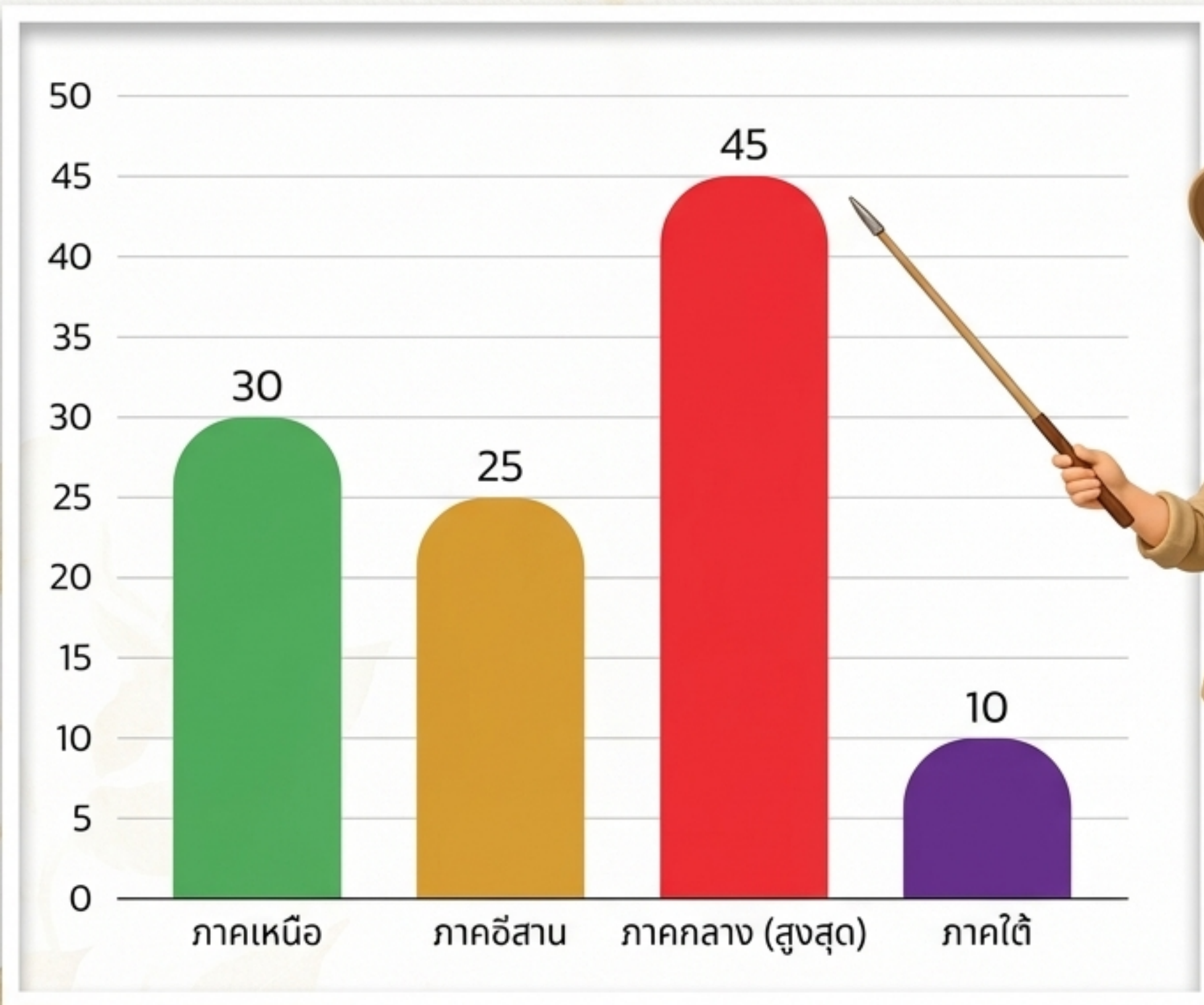
เครื่องปั้นดินเผา (Ceramics)

เครื่องเบญจรงค์
(เครื่องเคลือบเขียนลาย 5 สี)
และเครื่องสังคโลก

งานจักสานและเครื่องถม (Weaving & Nielloware)

การนำวัสดุธรรมชาติมาสานเป็นภาชนะ
และการทำเครื่องเงินเครื่องทอง
ลวดลายถมดำ

สัดส่วนมูลค่าการส่งออกงานประยุกต์ศิลป์แบ่งตามภูมิภาค

เกร็ดความรู้: ที่มาของ 'เบญจรงค์' | เริ่มมีมาตั้งแต่สมัยอยุธยา โดยสั่งทำจากประเทศจีนแต่ใช้ลวดลายแบบไทย คำว่า 'เบญจ' แปลว่า 5 หมายถึงการใช้สีหลัก 5 สีในการวาดลวดลาย

บทสรุป: ศิลปกรรมไทยกับการจัดการการท่องเที่ยว

ประเภทศิลปกรรม	สัมผัสหลัก (Primary Sense)	แหล่งท่องเที่ยว (Where to find)	คุณค่าทางการท่องเที่ยว (Tourism Value)
ทัศนศิลป์	การมองเห็น (Sight)	วัด พระราชวัง อุทยานประวัติศาสตร์	การท่องเที่ยวเชิงทัศนอาจรและ ประวัติศาสตร์
ศิลปะการแสดง	การมองเห็นและการได้ยิน (Sight & Sound)	โรงละคร งานเทศกาล งานประเพณี	การท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ (Experiential)
ประยุกต์ศิลป์	การสัมผัสและการใช้งาน (Touch & Use)	หมู่บ้านทำมือ ตลาดน้ำ ศูนย์หัตถกรรม	การขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ชุมชนและของที่ระลึก

